

Milizan tarina

Leila Kastelli

Romaani

MILIZAN TARINA

Milizan tarina

MILIZAN TARINA

MILIZAN TARINA

Leila Kastelli

Milizan tarina

romaani

MILIZAN TARINA

Teksti: Leila Kastelli
Runot: Mauri Laakkonen
Taitto: Mauri Laakkonen
Kansi: Leila Kastelli

© 2020 Kastelli, Leila

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN 9789528025139

Lukijoilleni ja tukijoilleni

Milizan tarina on trilogiani kolmas ja viimeinen osa. Se on jatkoa Thelban ja Audetan tarinalle. Trilogia sisältää kolmen naisen ja kolmen eri sukupolven elämää pienessä vuoristokylässä 1800-luvulla. Tietoisesti olen ajoittanut tarinan aikaan, jolloin elämä oli yksinkertaista ja köyhää. Naiset kantoivat taakkojaan pystymättä purkamaan niitä kenellekään aikana, jolloin ei ollut vertaistukea, ei psykologeja tai terapeutteja, ja tabuja sisältävistä asioista vaiettiin.

Kuinka silloin naiset tai ihmiset yleensä pystyivät selviytymään ahdistuksistaan? Huomasin viimeistä osaa kirjoittaessani, että tiedostamattani mielikuvani ratkoivat naisten ongelmia jonkin kipeästi kohdatun yllättävän tilanteen kautta. Paha purkaa usein kipeään ”paiseen”, vapauttaa ja antaa tilaa valolle. Nämä romaanieni naiset eivät kantaneet taakkaansa hautaan asti.

Thelban tarinan ensimmäinen kappale on näkemäni uni, joka oli melkein pakko kirjoittaa esille. Siitä lähti mielikuvani luomaan henkilöitä, jotka ovat tulleet minulle eläviksi ja läheisiksi. Mielikuva ei kuitenkaan elä ilman kykyä ja halua tuoda tarinoita

esille. Tarvitaan taitoa, uskoa, pitkäjänteisyyttä ja uskallusta kirjoittaa, mikä ei aina ole itsestäänselvyys. Siksi olen suuresti kiitollinen niille henkilöille, jotka uskoivat tarinoitsijan taitooni.

Erityinen kiitos ystävälleni **Mauri Laakkoselle**, joka on hyvä havainnoitsija näkemään tekstin kommervenkkejä. Mauri on herkkä runoilija, jonka ylipursuavista luovuuden virroista syntyy vuosittain upeita runoteoksia. Tässä viimeisessä trilogian osassa pyysinkin saada käyttää hänen runojaan kappaleiden alussa. Hänen runonsa virittävät esiin kauniisti ja mystisesti sitä tunnelmaa, jota itsekin olen yrittänyt tuoda tekstiini.

Essi Nuortimo, ystävä jo tieteelliseltäkin opintieltä, on ollut ohjeistamassa ja jarruttamassakin välillä villiä tapaani kirjoittaa, kun usein innolla söhellän tekstiäni kieliopillisista säännöistä välittämättä. Innoissaan kirjoittaja on sokea omille virheilleen, vaikka yrittääkin muokata tekstiään. Suurkiitos kärsivälliselle Essille, joka on käynyt läpi tekstiäni.

Pääasiani on ollut kirjoittaa tarinoita, jotka voisivat olla totta ja kiinnostaisivat lukijaa.

Leila Kastelli

Kirjassa esiintyvät henkilöt:

Audeta Koromis (Gorov): Milizan äiti

Saban Koromis: Audetan nykyinen aviomies, metsästäjä

Miliza Gorov: Audetan tytär entisen miehensä Victor Gorovin kanssa

Vaari: Audetan kasvatusisä ja Milizan vaari, jonka luona Miliza asuu

Elena: Audetan ystävätär

Padavina: Milizan ystävävätär jo lapsuudesta lähtien

Miriam: Padavinan 3-vuotias tytär

Ivan: kyläpäällikön poika

Juliette: Ivanin vaimo

Mariska: Ivanin äiti

Pjotr: kyläläisten arvostama lammaspaimen

Verona: Pjotrin vaimo ja Milizan ystävä

Jon: Pjotrin ja Veronan poika

Doralia (Dora) Varga: Kartanon rouva

Anthonias Varga: Doralian mies, Audetan isä, joka kuoli keuhkokuumeeseen

Isä Vladimir: Doralian veli

Isä Nikolai: Milizan kotikylän vanha pappi

Isä Aleksandro: Milizan kotikylän uusi nuori pappi

Demos Simitis: Anthonias Vargan veli

Elianne Simitis: Demoksen vaimo

Iora Simitis: Demoksen tytär

Jovan Petrovic: Demoksen työnantaja, kartanon omistaja

Aleko: Doralian hevosajuri

Dimiti: Doralian miespalvelija

Casna ja Tetty: Doralian naispalvelijat

Mihailo Nicolic: kotiopettaja

Pavel: laulajakulkuri

Babuska: yleinen nimi lapsenpäästäjälle

Sisällysluettelo

Lukijoilleni ja tukijoilleni	5
Kirjassa esiintyvät henkilöt	7
Sisällysluettelo	8
-runo	10
Surkeaa kohtaloako pitäisi juhlia?	11
-runo	36
Rynnisti kuin sonni	37
Olisikohan heissä jotakin saman kaltaista	55
-runo	74
Jokin oli odottanut	75
Thelba auta	87
-runo	96
Kilvoitteleminen on hyväksi	97
-runo	112
Ensimmäinen tunne oli häpeä	113
Ei voi olla totta	126
-runo	156
Olethan sinä ikään kuin sukulaistyttö	157
En saisi ajatella hänestä mitään pahaa	189
-runo	210
Keikisteleväksi seuraneidiksikö?	211

MILIZAN TARINA

MILIZAN TARINA

*Paljaaksi riisuttu elämä,
kolhujen vuosista koottu
tunteiden kudelma,
kulku valjuksi poljetulla
elämän räsymatolla,
ilman ilonraitoja*

*Tyhjiöön on tultu,
pimeään on astuttu.*

*Elo kuin sumua sumussa,
vaivaista lentoa usvan seassa
ja aina
putoaminen
alas, alemmas*

*Puin ylle masennuksen
kaavun täynnä haavoja
itsesäälin kursittuja arpia.*

*Poltetuilla silloilla
tahdoin kävellä
ja syvyyteen hypätä
mukana kaikki
ainoa häpeä.*

*Surkeaa kohtaloako
tässä pitäisi juhlia?*

Pieni vuoristokylä oli saanut nauttia kuivista aurinkoisista syyspäivistä. Aasukkaat olivat kilvan puurtaneet pelloillaan. He olivat varautuneet syyssateiden tuloon.

Eräänä yönä ensimmäinen sade tulikin myrskyn lailla. Kaatosade puhdisti pölyiset kujat, tuuli katkoi puiden oksia ja irrotti lehtiä kuljettaen niitä pitkin kujia aina torille kaivokivetyksen juurelle saakka. Myrsky ujelsi ympäri rakennuksia kuin etsien sisälle pääsyä. Vesi juoksi noroina talojen ohuilla ikkunaseinillä.

Kamarissaan itki Miliza yhtä vuolaana kuin sade ikkunassa. Huomenna hän täyttäisi 22 vuotta ja äiti halusi järjestää hänelle juhlat. Ei hän sitä ollut kieltänytkään, mutta ei hän siitä ollut innostunutkaan. Päinvastoin. Tuleva juhla laukaisi Milizan kaikki pahat muistot ja toi surkean todellisuuden esiin; parin vuoden takaisen raiskauksen häpeän, parantajaksi ryhtymisen,

josta ei vielä ollut paljoa kokemusta ja lohduttoman yksinäisyyden, jota nuoren ihmisen oli vaikea kantaa. Sitä kaikkea hän itki. Hän itki myös vanhenemistaan ja katkeruuttaan siitä, että kaikilla muilla hänen ikäisillään oli jo oma perhe. Perhe, jota Miliza ei koskaan tulisi saamaan. Ja huomista juhlaa hän itki ja sitäkin, kun ei murheiltaan saanut nukutuksi.

Surkeaa kohtaloako tässä pitäisi juhlia? Eihän se pelkkää kohtaloa ollut, ajatteli Miliza. Se oli ollut myös oma valinta. Miliza oli valinnut vapaaehtoisesti elämänsä suunnaksi elää parantajan eristäytynyttä elämää. Hänen isoäitinsä, kylän arvostettu parantaja Thelba oli lähtenyt pois kylältä etsimään sisariaan. Audeta-äiti oli mennyt uusiin naimisiin metsästäjä Sabanin kanssa. Miliza oli tuntenut jääneensä yksin epävarmana tulevaisuudesta.

Sabanin muutettua äidin kanssa asumaan, oli Miliza kärrännyt kangaspuunsa ja vähäiset tavaransa vaarin taloon kylän keskelle. Vaari oli ollut siitä iloinen, sillä hän oli tuntenut olonsa kovin yksinäiseksi mummon kuoltua edellisenä kesänä. Niinpä vaari muutti nukkumaan lavitsalle, joka oli tuvan puolella ja antoi kamarin Milizan asuttavaksi.

Vaarin ja mummon vanhassa sängyssä Miliza nytkin itki, kieriskeli ja haki unta. Myrsky raivosi ulkona. Samankaltainen mielen myrsky ravisteli Milizan sisintä. Kun hän viimein pystyi rauhoittamaan mielensä myrskyn aiheuttaman itkuryöpyn ja sivuuttamaan ulkona riehuvan myrskyn äänet, kuuli hän tuvan

puolelta vaarin tasaisen kuorsauksen. Se tuntui lohduttavalta, ja viimein Miliza nukahti.

Aamuyöstä myrsky oli jo tyyntynyt ja sade loppunut. Kun kukko Huippu kiekaisi kyläpäällikön eläinsuojan harjalla, Miliza havahtui lyhyestä unestaan, parahti, käänsi kylkeään ja nukahti uudelleen. Kyläläiset eivät tykänneet kukosta, mutta koska se oli kyläpäällikön kukko, ei siitä kukaan uskaltanut valittaakaan. Joidenkin mielestä kukko herätti kyläläiset liian aikaisin, hämärässä ei nähnyt vielä työskennellä.

Milizan ystävä Padavina tulisi laittamaan Milizan hiuksia juhlakuntoon vasta kukko Alisen kiekaisujen jälkeen. Siihen aikaan aurinko yleensä jo kurkisteli vuorten takaa. Ja Alisen kiekaisuun heräsivät loputkin kyläläiset, sillä se rääkäisi kiekaisunsa kuin kiukustunut vaimoihminen kärisevällä äänellään. Kukoilla oli tärkeä tehtävä kylällä, sillä kaikilla ei ollut kelloa, eikä sitä hämärissä huoneissa olisi kyennyt näkemäänkään.

Pökkyräisenä Milizan oli noustava ylös, kun kukko Alinen kiekaisi tunnetulla kärinällään. Miliza kiiruhti tupaan pesemään itkuisia silmiään kylmällä vedellä. Vaari, joka aina heräsi kukko Huipun kiekaisuihin, oli tuvan puolella jo sytyttänyt tulen takkaan, kiehauttanut padassa veden ja tee tuoksui kannussa valmiina. Miliza nyökkäsi huomenen vaarille tuskin häneen

katsoen ja otti kannusta teetä kippoonsa. Vaari huomasi Milizan vaivautuneen olemuksen.

– Et ole paljoa silmiäsi ummistanut. Jännittääkö juhlat? vaari kysyi.

Miliza murahti vain jotakin vastataakseen. Uskokoon vaari mitä haluaa. Miliza ei ollut yhtään juttutuulella. Vaari kuikisteli ikkunasta ulos.

– Taidat saada sittenkin puutarhajuhlat, kuten äitisi on suunnitellut. Sade on lakannut ja aurinko kurkistelee vuorten takaa. Sisätiloissa olisikin ollut ahdasta.

Miliza ei vastannut siihenkään mitään, vaan hörppi kuuluvasti juomaansa. Hän huokaisi helpotuksesta, kun kuuli ovelta koputuksen. Siellä oli hänen ystävänsä Padavina pienen tyttärensä Miriamin kanssa. Vaari otti tytön huomaansa ja vei hänet mukanaan tuvan taakse ruokkimaan motkottavia kanoja. Mummon kuoltua vaari oli vaihtanut vuohet kanoihin. Niitä oli helpompi hoitaa.

Padavina oli Milizan ystävistä ainoa, johon hän tunsu luottavansa, varsinkin viime vuosina. He olivat samanikäisiä ja pienestä pitäen paljon yhdessä leikkineet. Milizan viimevuotiset kokemukset eivät olleet heikentäneet heidän ystävyyttänsä. Padavina oli sisaruksista vanhin ja oppinut pitämään pienemmistä huolta. Padavinasta oli kasvanut auttavainen ja ystävällinen ihminen. Hänen synnynnäinen jalkavikansa oli koulunut työstä vaatimattoman ja nöyrän. Padavina nilkutti. Mutta niin

vain hänkin oli kohdannut kaupunkimarkkinoilla pojan, joka oli ihastunut Padavinan ystävällisiin silmiin ja hymyyn. Tämä mies oli tullut kylään, ottanut Padavinan vaimokseen ja muuttanut asumaan Padavinan ja hänen vanhempiensa luokse. Miehinen apu olikin ollut tarpeen, sillä talossa oli vain tyttäriä. Nyt Padavina odotti jo toista lastansa. Milizaa hän kuunteli mielellään, tämän murheita ja seikkailuja.

Miliza oli edellisenä iltana silittänyt juhla-asunsa, jota Padavina nyt auttoi hänen päällensä. Padavina ihasteli sitä ja huudahti:

- Tämä on kaunein asu, jonka olet koskaan tehnyt!
- Aloitin sen valmistamisen jo viime talvena. Näin unessa tuon asun ja ajattelin, että sellaisen teen. Onhan se vähän erikoinen, vaalea ja hillitty väriykseltään, mutta olen tyytyväinen lopputulokseen. Voin tehdä tämäntapaisia lisääkin, selitti Miliza tyytyväisenä ystävänsä ihailuun.

- No arvaa, tällaisen minäkin haluaisin, mutta taitaa olla aika kallis, jos sitä noin pitkään valmistelet, huokaili Padavina.

Miliza oli aina ollut kiinnostunut vaatteista, kankaiden kutoimisesta ja kirjailusta. Hänestä tuntui kuin hän olisi tähän asuun kätkenyt kaikki huolensa ja surunsa. Kyyneliäkin sen kudokseen oli kätkeytynä, monia huokauksia, mutta myös toivoa ja hymyä. Kaikki kirjaillut kukkaset ja lehdykät olivat tuottaneet kauneudellaan hyvää mieltä tekijälleen. Se asu oli enemmän kuin tavallinen asu. Siinä oli hän itse, syvimpiä tunteitaan

piilottelevana. Se oli kuin suoja hänen liatun hauraan kehonsa ympärillä.

Asuun kuului ohut ihokas ja valkea paita, palttinasta ommeltu. Paidan kädensuihin Miliza oli kirjaillut laventelin oksia vaaleanvihreine lehtineen ja liloine kukkineen. Hän oli värjännyt lankoja moneen otteeseen, jotta oli saanut sopivat värit. Laventelistahan Miliza oli saanut parantajan nimensäkin, Vendel. Hän toivoi tulevansa hyväksi parantajaksi.

Paidan päälle vyötettiin alushame. Sen päälle Padavina auttoi Milizaa pukemaan vaaleanvihreän, vuoriheinällä värjäty, kauniisti laskostetun pellavaisen päällishameen. Sen päälle asetettiin vielä etuliina, johon Miliza oli hempein värein kirjaillut laventelin kukkia. Etuliinakin oli laskostettu. Tämä kaikki peitettiin vielä leveällä vyöliinalla, joka oli myös kirjailtu kukka-aihein.

Viimeiseksi paidan päälle puettiin kirjailtu metsänvihreä edestä avonainen jakku pitkin hihoineen. Sen edusta ulottui vyöliinan päälle. Olihan se kaunis asu! Sen sisällä Milizaan virtasi jopa juhlatunnelmaa. Miliza pyörähteli ympäri kamaria ja hame heilahteli kuin kukkaniitty tuulessa.

– Tämä päällä osallistun Kuun juhliin ja muihinkin juhliin, mutta kesällä tämä on liian kuuma, innostui Miliza.

Padavina kierteli Milizan ympärillä ihastuksesta huokaillen.

Milizan tarinassa on tuttu henkilö jo trilogian kahdesta ensimmäisestä osasta. Tämän kolmannen osan voi lukea itsenäisenäkin teoksena.

Thelban tarinassa käy ilmi, että Thelba on Milizan isoäiti, kylän parantaja, jolta Miliza on perinyt parantajan ja tietäjän lahjansa. Audetan tarinassa Miliza seuraa Audeta-äitinsä elämää, joka sekään ei ole aivan helppoa.

Tämä kolmas osa syventyy nuoren Milizan herkkään sisimpään. Hän kokee voimakasta uhmaa saada elää ja rikkoo totunnaisia rajoja. Mutta selviääkö hän kaikista elämän haasteista?

Kannen piirros: Leila Kastelli

9 789528 025139

BoDTM
BOOKS on DEMAND

www.bod.fi